

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 8Csp/1/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122364541
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Salayová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2023:6122364541.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda sudkyňou JUDr. Antóniou Salayovou v sporovej spotrebiteľskej veci žalobcu: Ahoj, a.s., Dvořákovo nábřeží 4, 811 02 Bratislava, IČO: 48 113 671, zastúpeného: Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o., Námestie svätého Egídia 40/93, 058 01 Poprad, IČO: 44 250 029 proti žalovanej: P. W., A.. XX.XX.XXXX, XXX XX Q. W., o zaplatenie 3.134,69 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

- I. Žalobca žalobcu sa v celom rozsahu zamieta.
- II. Žalovanej sa náhrada trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou, podanou dňa 27.06.2022, v rámci upomínacieho konania domáhal voči žalovanej zaplatenia žalovanej sumy s príslušenstvom a náhrady trov konania. Svoj nárok odôvodnil tým, že so žalovanou uzatvoril dňa 30.05.2019 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 1905014097, na základe ktorej poskytol žalovanej úver v sume 3.200,00 eur, ktorý mala žalovaná splatiť 96 mesačnými splátkami po 58,30 eur, pričom prvá splátka bola splatná dňa 20.06.2019. Keďže žalovaná úver nesplácala, úver „zosplatnil“ (žaloba - č.l. 4).

2. V rámci upomínacieho konania bol dňa 13.07.2022 vydaný platobný rozkaz (platobný rozkaz - č.l. 32). Platobný rozkaz sa nepodarilo doručiť žalovanej do vlastných rúk. Vzhľadom na uvedené a návrh žalobcu o pokračovanie v konaní na miestne príslušnom súde bola vec postúpená dňa 05.01.2023 (č.l. 69) tunajšiemu súdu.

3. Žalovanej bola žaloba spolu s výzvou na vyjadrenie doručená postupom podľa § 116 ods. 1/ CSP s účinkami doručenia dňom 06.02.2023 (oznámenie o doručení - č.l. 103,104), avšak na výzvu súdu nijako nereagovala.

4. Súd na prejednanie veci nariadil pojednávanie (§177 ods. 1/ CSP), na ktorom v neprítomnosti strán (neúčasť neospravedlnili a ani nežiadali o odročenie pojednávania), keďže na to boli splnené podmienky (§ 180 CSP) vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi založenými v spise (§ 204 CSP), a to: zmluva o spotrebiteľskom úvere - č.l. 10, 3. upomienka - č.l. 13, vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru - č.l. 14, poštová obálka - č.l. 15,16, výzva pred podaním žaloby - č.l. 19, výpis z obchodného registra na žalobcu - č.l. 20, epotvrdenka - č.l. 23 až 28, prehľad splátok a úhrad - č.l. 29, 30 a na základe nich v spojení so skutkovými tvrdeniami, ktoré sa považujú za nesporné (§ 151 CSP), bol ustálený skutkový stav a právne posúdenie nasledovne.

A) Skutkový stav

5. Žalobca má v predmete podnikania, okrem iného aj poskytovanie spotrebiteľských úverov (výpis z obchodného registra na žalobcu - č.l. 20).

6. Žalobca a žalovaná dňa 30.05.2019 uzavreli zmluvu č.1905014097. Na základe zmluvy žalobca poskytol žalovanej peňažné prostriedky formou spotrebiteľského úveru vo výške 3.200,00 eur za podmienok v zmluve dohodnutých. Žalovaná mala dlh splatiť v 96 - tich mesačných splátkach po 58,30 eur mesačne, ale nestalo sa tak. Prvá splátka bola splatná 20.06.2019, dátum poslednej splátky 20.05.2027 (zmluva o spotrebiteľskom úvere - č.l. 10).

7. Žalobca listom zo dňa 26.11.2019 vyzval žalovanú na zaplatenie dlhu s tým, že žalovaná bola v omeškaní už s tromi splátkami. Žalobca ju vo výzve upozornil, že ak v stanovenej lehote nezaplatí omeškané splátky spolu so splátkou splatnou dňa 20.09.2019, dlh zosplatní (3. upomienka - č.l. 13, poštová obálka - č.l. 15). Žalovaná na výzvu nereagovala.

8. Žalobca listom zo dňa 27.12.2019 vyhlásil okamžitú splatnosť úveru pre omeškanie splátky splatnej do 20.09.2019 (vyhlásenie okamžitej splatnosti - č.l. 14, poštová obálka - č.l. 16). Žalovaná nereagovala.

9. Žalobca pred podaním návrhu v rámci upomínacieho konania listom zo dňa 01.06.2022 vyzval žalovanú na zaplatenie dlhu (výzva pred podaním žaloby - č.l. 19, epotvrdenka - č.l. 23 - 29). Žalovaná nereagovala.

10. Žalobca pripojil prehľad splátok a úhrad ku zmluve s tým, že úver mal byť poskytnutý žalovanej dňa 31.05.2019 a s tým, že žalovaná mala zaplatiť dve splátky po 58,30 eur (prehľad splátok a úhrad - č.l. 29, 30).

11. Žalobca v žalobe netvrdí, ako skúmal bonitu žalovanej. K žalobe nepripojil žiadne dôkazy o skúmaní bonity žalovanej. V zmluve o spotrebiteľskom úvere nie sú žiadne údaje o osobnom stave žalovanej, o jej príjmových a majetkových pomeroch ani o jej výdavkoch.

12. V zmluve sa uvádza výška RPMN - 16,78 %. Kontrolným výpočtom bolo zistené, že správne má byť RPMN vo výške 16,74 %.

13. Preskúmanou zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa veriteľ zaviazal žalovanej poskytnúť úver v sume a za podmienok uvedených v časti A. tohto rozsudku a žalovaná sa zaviazala úver vrátiť spolu s úrokmi. Takto vymedzený predmet zmluvy potom zodpovedá definícii zmluvy o úvere podľa § 497 Obchod. zák. Vzhľadom na záväzok poskytnúť peňažné prostriedky uzatváral veriteľ zmluvu o úvere v rámci svojej podnikateľskej činnosti, a preto sa považuje za dodávateľa v zmysle § 52 ods. 3 OZ. Z absencie údajov v zmluve, ktoré by žalovanú identifikovali ako podnikateľa (IČO, DIČ, miesto podnikania, podnikateľský účel pôžičky), je zrejmé, že žalovaná pri uzatváraní zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, a preto sa považuje za spotrebiteľa (§ 52 ods. 4 Obč. zák.). Keďže predmetná zmluva o úvere bola uzavretá medzi dodávateľom a spotrebiteľom, vzťah z nej vyplývajúci je vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy (§ 52 ods. 1 Obč. zák.). Zároveň sa tým veriteľ považuje aj za veriteľa podľa § 2 písm. b) zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch a žalovaná za spotrebiteľa podľa § 2 písm. c) tohto zákona.

14. Žalobca v žalobe tvrdí, že výška RPMN predstavuje 16,78 %. Pri kontrolnom výpočte z údajov uvedených v zmluve je výška RPMN 16,74%, teda nižšia ako tá, ktorá je uvedená v zmluve. RPMN v zmluve uvedená je v neprospech. Uvedenie vyššej RPMN v neprospech spotrebiteľa v zmluve má za následok, že úver je bezúročný a bez poplatkov (§ 9 ods. 2 písm. h/ a § 11 ods. 1 písm. d/ zák. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy).

15. Podľa § 11 ods. 2) zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1) zák. č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1) sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1) zák. č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek

údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

16. Zákon o spotrebiteľských úveroch zák. č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy vyžadoval skúmanie bonity klienta s odbornou starostlivosťou, t. j. vyžaduje vyšší stupeň obozretnosti a odbornosti. Zákonnú podmienku uvedenú v § 7 ods. 1) v zák. o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy „s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ je potrebné vykladať tak, že nepostačuje zo strany spotrebiteľa len uvedenie výšky príjmov a výdavkov, ale od veriteľa sa vyžaduje, aby poskytnuté informácie analyzoval. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a pod. Cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom, tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezbavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok frekvencii splácania, aby mohol bez akýchkoľvek problémov finančných prostriedkov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k konkrétnemu žiadateľovi o úver (rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10CoCsp/6/2022 - 309 z 28.04.2022, bod 18).

17. Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1) zák. č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru.

18. Žalobca v konaní ani netvrdil a ani nepreukazoval, že bonitu klienta zisťoval a to napriek výzve súdu postupom podľa § 138 CSP. Žalobca tak netvrdil a nepredložil dôkazy o tom, že vyhodnocoval všetky okolnosti s odbornou starostlivosťou, s obozretnosťou. Žalobca neuniesol bremeno tvrdenia a bremeno dôkazu o tom, že si splnil svoju zákonnú povinnosť podľa § 7 zák. o spotrebiteľských úveroch a bonitu žalovanej skúmal s odbornou starostlivosťou a s vysokým stupňom obozretnosti a odbornosti.

19. Zároveň treba poukázať na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 27CoCsp/54/ 2020 -106 z 17.03.2021 (najmä body 20 až 23), z ktorého vyplýva, že súd je povinný skúmať preukázanie bonity spotrebiteľa a následne splnenie tejto povinnosti skúmať vo svetle ust. § 7 ods. 1 v spojitosti s § 11 ods. 2/ zák. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, ktorej splnenie pri uzatvorení zmluvy vyžaduje právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa (§ 52 a nasl. Obč. zák.). Uvedené možno aplikovať ako na skúmanie všetkých ostatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

20. Žalobca ako veriteľ bol povinný pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere postupovať obozretno a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery s odbornou starostlivosťou. Vynaloženie tejto odbornej starostlivosti je potrebné hodnoverne preukázať. Pokiaľ veriteľ nepozná a nemá preukázaný celkový objem príjmov a výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver.

21. Žalobca nepostupoval s odbornou starostlivosťou pri skúmaní bonity žalovanej pred poskytnutím úveru (§ 7 zák. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy), preto od žalovanej nemohol požadovať jednorazové splatenie dlhu (§ 11 ods. 2) zák. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy), nemal preto právo vyhlásiť mimoriadnu (okamžitú) splatnosť (§ 53 ods. 9) Obč. zák. a § 565 Obč. zák.). Vyplýva z toho záver, že pri vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru postupoval v rozpore s právnymi predpismi vyššie uvedenými a preto ide o absolútne neplatný právny úkon § 39 Obč. zák.

22. Okrem toho treba úver považovať za bezúročný a bez poplatkov, pretože žalobca netvrdil a nepreukázal, či prihladol a akým spôsobom a na aké údaje z príslušnej databázy alebo registra na posudzovanie schopnosti žalovanej splácať spotrebiteľský úver (§ 7 ods. 1 v spojitosti s § 11 ods. 2/ zák. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy).

23. Žalobca v zmluve neuvádza žiadne údaje o osobných, majetkových, príjmových ani výdavkových pomeroch žalovanej. Netvrdí žiadne takéto údaje ani v žalobe. Nepredložil doklady o tom, že vykonal lustrácie v príslušných registroch. Nepreukázal, ako vyhodnotil údaje z príslušných registrov.

24. Zhrnúc uvedené potom žalobca nepreukázal, že si splnil svoju zákonnú povinnosť podľa § 7 zák. zákona o spotrebiteľských úveroch a že bonitu žalovanej skúmal s odbornou starostlivosťou a s vysokým stupňom obozretnosti a odbornosti.

25. Úver je bezúročný a bez poplatkov. Okrem toho žalobca nemá právo žiadať zaplatenie dlhu naraz (bonita žalovaného). Preto žalobca môže žiadať zaplatiť iba tie splátky istiny úveru, ktoré ku dňu podania žaloby boli splatné.

26. Žalobca ale neuvádza podstatné a rozhodné tvrdenia o tom, aká bola skladba dohodnutých mesačných splátok, teda koľko z jednotlivých splátok tvorila splátka istiny úveru, v tej ktorej dohodnutej mesačnej splátke. Pre absenciu uvedeného nie je možné potom skúmať a posudzovať, aká časť dohodnutých mesačných splátok predstavovala splátku istiny úveru, teda aká výška istiny úveru bola ku dňu podania žaloby splatná.

27. Každý žalobca je povinný v žalobe tvrdiť, uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia (§ 150 ods. 1/ CSP). Žalobca však v žalobe neuvádza všetky podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia ohľadne bonity žalovanej, ani ohľadne zloženia jednotlivých dohodnutých mesačných splátok a to ani napriek výzve súdu postupom podľa § 138 CSP (výzva § 138 CSP - č.l.77, doručka - č.l. 87, žiadosť o predĺženie lehoty na vyjadrenie - č.l. 96, súhlas súdu s predĺžením lehoty - č.l. 100, doručka - č.l. 101).

28. Žalobca tak neunesol bremeno tvrdenia a ani bremeno dôkazu. Z dôvodu absencie bremena tvrdenia o skúmaní bonity žalovanej, absencie tvrdenia o skladbe jednotlivých mesačných splátok úveru s tým, že zosplatenie je absolútne neplatné, nie je možné vyhodnotiť a posúdiť, či a v akom rozsahu je žaloba žalobcu dôvodná, čo do zaplatenia istiny úveru. Preto je žaloba žalobca čo do zaplatenia istiny úveru nedôvodná.

29. Žaloba žalobcu čo do zmluvných úrokov je nedôvodná, pretože úver je bezúročný a bez poplatkov, keď v zmluve je nesprávne uvedená výška RPMN a nebola skúmaná a preukázaná bonita žalovanej (§ 7, § 9 a 11 zák. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy).

30. Nedôvodná žaloba tak bola v celom rozsahu zamietnutá (výrok I.).

31. Žalobca bol v konaní neúspešný, keď bola jeho žaloba v celom rozsahu ako nedôvodná zamietnutá. Naopak žalovaná bola v celom rozsahu úspešná, lebo jej nebola uložená povinnosť zaplatiť žalovanú sumu aj s príslušenstvom žalobcovi. Žalovaná by tak v zásade mala právo na náhradu trov konania podľa pomeru úspechu (§ 255 ods. 1/ CSP). V konaní fakticky plne úspešnej žalovanej vznikol zásadne nárok na náhradu trov konania (§ 255 ods. 1 CSP), o ktorom v zmysle § 262 ods. 1 CSP musí aj bez návrhu rozhodnúť súd, keďže týmto rozhodnutím sa predmetné konanie končí.

32. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade bola žalovaná v konaní pasívna, nevykonala žiaden procesný úkon, náhradu trov konania si neuplatnila, ani nevyčíslila a podľa obsahu spisu jej ani žiadne trovy nevznikli.

33. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu ak strana, ktorá na základe procesných ustanovení má nárok na náhradu trov konania, o náhradu trov zjavne neprejavila záujem, navyiac podľa obsahu spisu jej v odvolacom konaní ani žiadne nevznikli. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia Civilného sporového poriadku alebo iného zákona (analogia legis alebo iuris).

34. Súd preto s použitím Základných princípov čl. 4 ods. 2 CSP aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov konania žalovanej rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom. Vychádzal pritom z pomyselnej normy, že ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov konania nepriznáva. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Trnave cestou tunajšieho súdu (§ 362 ods. 1/ CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1/ CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3/ CSP).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 362 ods. 1/ CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z. z. (Exekučný poriadok).